

ще 300 років тому. Вважається, що сама «економічна детермінація (економізація усього життя) є ознакою недосконалості самої людини, його невисокого інтелектуально-культурного розвитку» (Г. Малашкія).

Сьогодні виявляється, що ринкова сфера для людини є згубною. Економічна людина стала несвідомим і бездушним руйнівником матеріальних і духовних основ свого життя, знецінила і знеособила власну особистість. Несвідомо і бездумно використовуючи сучасні технології, вона поставила під загрозу зникнення взагалі всього людства. Економічна людина не здатна тверезо оцінити результати своїх дій, думати про майбутнє. Також під впливом ринкової економіки людина стала рабом доходу і прибутку, вона «змушена поводитися навіть із собою як з товаром, який намагається продати вигідніше, керуючись вищим принципом ринку – найвищою ефективністю» (Г. Малашкія). «Протягом двох або трьох поколінь досить багато індивідів живуть тільки як робоча сила, а не як люди» (А. Швейцер).

За словами А. Гальчинського, «ми на цілу вічність, мінімум на 25–30 років, відстали у своєму економічному розвитку від Заходу, і нам дуже складно зрозуміти сенс того, що відбувається». Але все ж таки у нас є час зрозуміти, що основою економічного розвитку нашої держави є розвиток людини.

Одержано 21.04.2019



УДК [343.9.024:336.7](477)

Яніслав Сергійович ВАЛЕНКОВ,
курсант групи Ф2-101 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент Павленко Н. В.

ДЕТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Однією з основних перешкод до процвітання, конкурентоздатності та сталого розвитку країни була та залишається тіньова економіка. Тіньову складову має будь-яка економічна система, але обсяги тіньового сектору в економічно розвинених країнах світу тримаються на рівні, що не має істотного впливу на соціально-економічні процеси в суспільстві (5–12 % ВВП). При розмірах тіньового сектору у 30 % ВВП настає критична межа, перевищення якої свідчить про функціонування в країні відтворювальної системи тіньових економічних відносин.

За 2018 рік, за даними Міністерства економічного розвитку та торгівлі (МЕРТ), уряду вдалося суттєво знизити процес тінізації економіки України. Найбільший рівень тіньової економіки традиційно виявив метод «витрати населення – роздрібний товарооборот» – 54 % ВВП, що на 2 в. п. менше, ніж у попередньому році. Електричний метод показав скорочення рівня тіньової економіки на 1 в. п. – до 27 % ВВП, монетарний – на 2 в. п., до 23 %, а збитковості підприємств – на 3 в. п., до 21 % ВВП. Водночас МЕРТ зафіксувало збільшення рівня тіньової економіки за методом збитковості у двох секторах: на транспорті, складському господарстві, поштовій та кур'єрській діяльності –

на 9 в. п. і фінансовій та страховій діяльності – на 8 в. п. Однак, на думку експертів, питома вага тіньового сектору економіки в Україні є набагато більшою за офіційні оцінки – 65 % ВВП.

Тіньова економіка в Україні прогресує на основі таких факторів, як:

- 1) корупція в органах державної влади та місцевого самоврядування;
- 2) слабкість правоохоронної системи;
- 3) недосконала система оподаткування;
- 4) недостатній захист прав власності;
- 5) неякісна система управління державним майном;
- 6) низький контроль за використанням бюджетних коштів.

Таким чином, більшість із зазначених факторів лежать у інституційній площині функціонування економічної системи, тому без зміни норм і правил економічної діяльності скоротити обсяги тіньової економіки неможливо. Механізмами детінізації вітчизняної економіки на сучасному етапі можуть стати:

- реформування національної системи фінансового контролю за здійсненням протизаконної діяльності та вдосконалення системи державних закупок;
- лібералізація дозвільної системи;
- реформування системи управління державним майном та підвищення відповідальності керівництва державних підприємств за результати їх діяльності;
- створення інституту представників митної та податкової служби в зарубіжних країнах для обміну інформацією про оподаткування зовнішньоекономічної діяльності українських суб'єктів підприємництва;
- застосування мінімальних цін на високоліквідні імпортні товари (передусім підакцизні) для розрахунків і сплати податків;
- проведення амністії капіталів.

Зазначені заходи мають поєднуватися з укріпленням правоохоронної системи, перш за все органів слідства та судів, а також з активізацією роботи створених антикорупційних органів. Зважаючи на те, що тіньова економіка та корупція, на якій вона ґрунтується, набули системного характеру, одним з найважливіших факторів, без якого неможливо забезпечити успіх зазначених інституційних змін, є наявність політичної волі до справжніх реформ у керівництва країни.

Одержано 17.04.2019



УДК 355.018(477)

Максим Михайлович ГРИМАЛЯК,

курсант групи Ф2-103 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент Павленко Н. В.

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Військові дії, що відбуваються на території держави, завжди знищують частину її економічного потенціалу. Внаслідок конфлікту на сході України, наше суспільство стикнулася з чотирма основними видами витрат: людськими,